

Status pædagogiske læreplaner

Institutionens navn:
Børnehaven Sansarhuset

Dato og årstal: 31. marts 2014

Leder: Helle Bach

Pædagogisk leder/souschef: Malene Lund Jensen

Status pædagogiske læreplaner

Tema: Børns sociale kompetencer

Delmål: På, hvilke måder kan arbejdet med børns kropsbevidsthed give børn mulighed for at gøre sig erfaring med inklusion

Hvilke pædagogiske erfaringer har I gjort jer indtil nu

I første omgang var det lidt sjovt at skulle svare på vores egen formulering om på, hvilke måder arbejdet med børns kropsbevidsthed giver børn mulighed for at gøre sig erfaring med inklusion. For, som vi blev enige om, så er en erfaring et begreb, hvor man er nået til en form for bevidsthed/kendskab/viden som, mere eller mindre kan omsættes til en eventuel ny handling. Og måske ser vi først, for alvor om nogle år, konsekvenserne af vores arbejde med sansestimulation, samt arbejdet med inklusion; Og at spørge børnene om de har gjort sig nogle erfaringer, ville nok være for ambitiøst et projekt. ☺

Men vores forventninger og forhåbning er, at vi på sigt kan se, at de børn, der kommer ud fra vores børnehave, hviler i sig selv, har en god kropsfølelse og dermed en god portion selvværd, som igen bevirker, at de kan rumme dem selv så meget, at de derfor også kan inkludere andre. Ind til da må vi bruge vores mange års erfaring om børn, og kigge godt på om vi med vores arbejde omkring sansestimulation oplever børn, der hviler i sig selv, og kan se ændringer i deres adfærd overfor hinanden.

I første omgang har det været vigtigt, at vi som voksne her i børnehaven har den samme forståelse af begreberne. Så derfor har vi på personalemøder talt om og defineret de forskellige begreber inklusion-fællesskab-udsathed og rummelighed. Her igennem blev vi opmærksomme på, at vi ind imellem omtalte begreberne at rumme og at inkludere som havende den samme betydning; Men, at det langt fra står sådan til. Vi kom frem til, at hvis vi taler om at kunne rumme andre (*ikke at forveksle med at kunne rumme sig selv, som er noget ganske andet*), så handler det mere om, at vedkommende kommer på "tålt ophold". At det er vedkommende, der har et problem men, at vi vælger at lade vedkommende være med, at vedkommende skal forsøge at tilpasse sig, uden at vedkommende har noget at skulle sige. Hvorimod taler vi om, at vi inkluderer nogen, så prøver vi at tilpasse omgivelserne så vedkommende kan føle sig som en del af fællesskabet. Vedkommende har lige så meget ret til at være en del af fællesskabet, hvad enten vedkommende har udfordringer eller ej.

Der, hvor vi ser sammenhængen mellem inklusion og arbejdet med børnenes kropsbevidsthed og sansestimulation er, at vi er nødt til at tænke det hele barn når vi også taler inklusion. Hvis man skal blive et inkluderende menneske, kræver det, at man kan rumme sig selv. At ens sansemæssige apparat, der er al udgangspunkt for den måde vi tilegner os viden om vores omverden, samt forholder os til den på, den måde vi kan lære på, fungerer som den skal. Hvis dette ikke er tilfældet kan vi få store problemer med at forholde os til andre, samt have svært ved indlæring generelt. Vi oplever helt klart, at når vi arbejder med børnenes kropsbevidsthed og sansestimulation, så ser vi vores børn blive mere glade, mere sociale og hjælpsomme, mere kærlige, mere omsorgsfulde, de bliver mere afslappede, nogle bliver mere udadvendte, og andre kommer ikke så hurtigt konflikter. Endvidere oplever vi, at børnene har fået en rigtig god konflikt-løser-kultur. De rør meget ved hinanden, udviser en større omsorg for hinanden, og vi er overbeviste om, at det bunder i den megen kropskontakt de får fra os.

Vi ser det bla. når vi har lavet fodbad/massage med børnene. Her er det ikke alle, der har mod eller lyst til at kaste sig ud i den fælles hygge stund dette giver. Specielt de små nye kan være usikre på,

Status pædagogiske læreplaner

hvad det går ud på, og har ofte brug for at se det an, mens de store giver hinanden fodmassage. Efter noget tid ser vi, at de store står og giver de små fodbad. De store har helt styr på, hvad det går ud på og vi oplever, at de giver, massagen med respekt for de små, ved at gøre det forsigtigt og på en ordentlig måde. De fortæller, at de skal have de lange bukser af, samt strømperne. Og de hjælper hellere end gerne de små af med tøjet. Der er ingen tvivl om, at de store her har gjort sig nogle gode erfaringer omkring det hyggelige og fællesoplevelsen af at give hinanden fodbad, og formår at bruge erfaringerne bevidst og give det videre.

Vi ser nu både de store og de små gå og give hinanden massage. Og for så lige at slå en lille ”krølle” på den; Så er vi af den overbevisning om, at man oftest ikke driller den man lige har haft en god fysisk kontakt med. ☺

Endvidere er vi blevet klogere på, at når vi arbejder omkring kropsbevidsthed og sansestimulation, så kommer vi ikke uden om, hvor stor en betydning det fysiske har. Vi har altid krammet og nusset børnene meget; Men efter vi er begyndt at arbejde mere fokuseret på sansestimulation, hvilket indebærer rigtig meget fysisk kontakt (eksempelvis når vi laver fodbad med børnene, nusser dem på ryggen, lægger os med dem og holder stilletid/Mindfulness osv.); Ja så er knus og kram blevet en endnu større del af vores hverdag, og har fået en stor betydning i arbejdet med børnenes kropsbevidsthed og sansestimulation. Velvidende, at vi samtidigt skal være meget opmærksomme på de børn, der ikke bryder sig om det/er hypersensitive.

Vi har et barn, der reagerer kraftigt på, at forældrene er skilt og, at kommunikationen mellem dem er rigtig svær. Barnet bliver ofte frustreret, råber/skriger eller knurrer, og der er ingen tvivl om, at hele den lille krop er dybt frustreret. De andre børn bliver utrygge, og det er ofte endt med, at barnet måtte have et ”time out”. Nu sætter vi os med barnet, nusser og kører en massagebold hen over ryggen, mens vi bekræfter barnet i, at det er svært, og så falder ro over kroppen. Barnet bliver salig, og er klar til at modtage omsorg og masser af kram. Vi oplever klart, at vi hurtigere får barnet til ro på denne måde, og det hurtigere kommer videre i sin leg med de andre børn.

Endvidere har vi et barn, der startede hos os, med en knap så heldig erfaring i sin rygsæk. Forældrene fortalte, at der var en meget grov tone blandt børnene det gamle sted og, at mobberi var en del af hverdagen. Vi oplevede helt klart også et barn, der havde en udadreagerende adfærd, der var konstant på vagt, og hurtig på ”aftrækkeren”, hvis det følte sig trængt op i en krog. Også her benyttede vi os af masser af knus og kram, vi hjalp barnet til at finde roen, når vi afholdt stilletid/Mindfulness, nussede på ryggen, lavede fodmassage og hjalp barnet med at sætte ord på de ting, der var svært. I dag oplever både forældrene og vi et glad barn, der er social, som kan sige til og fra på en ordentlig måde, som er hjælpsom og, som har fået en masse venner.

Og som vi på vores personalemøder har snakket om. Så er knus, kram og fysisk berøring et basalt behov vi alle har. Så hos os er det nu ikke kun noget vi bare ikke kan lade være med, men det har nu også fået en pædagogisk mening med, at alle børn bliver krammet adskillige gange om dagen.

Vores erfaring og oplevelse for, at man kan føle sig som en del af fællesskabet som barn kræver det, at flere ting er til stede:

- A) At de voksne er bevidste om deres rolle som rollemodeller, og formår at se på det enkelte barn/familie uden at være forudindtaget og fordomsfuld. Dette kræver, at man

Status pædagogiske læreplaner

som voksen er bevidst om, hvad det er for erfaringer, samt eventuelle fordomme man bærer med sig i sin egen rygsæk, så man kan møde barnet og familien med åbent sind og nysgerrighed på, hvor hvert enkelt barn og familie befinder sig.

- B) At vi som voksne viser med vores adfærd/kropssprog og kommunikation, at der skal være plads til alle.
- C) At vi som voksne kigger og støtter barnet/familien i styrkerne, fremfor svaghederne, samt indordner vores praksis, så der er plads til alle. Vel vidende, at praksis skal kunne laves om, og ændres fra dag til dag – time til time. Vores praksis skal være foranderlig og ikke fastlåst.
- D) Og sluttelig er vi af den overbevisning om, at det ovenstående kan være tæt på nyttesløst i inklusionsarbejdet, hvis vi ikke tænker børnenes kropsbevidsthed og sanseintegration ind i vores daglige arbejde med børnene.

Vi kan arbejde nok så meget med udgangspunkt i ovenstående, men hvis barnet ikke er nede i sin egen krop, og ikke har ordentlig jordforbindelse, og måske oven i købet har udfordringer i sin sanseintegration; Så vil barnet have svært ved at kunne rumme sig selv, have svært ved at mærke sig selv og dermed have svært ved at sige til og fra på en ordentlig måde, have svært ved at kunne sætte sig i andre børns sted, læse deres signaler og udvise empati, og derved blive et barn, der kan føle sig udsat, og ikke som en del af fællesskabet. Og, hvis vi som voksne ikke arbejder med sansestimulation og har fokus på dette og barnets kropsbevidsthed, så kan vi risikere at vi ikke får øje på eventuelle sansemotoriske udfordringer. Og så kan vi ændre vores tilgang og praksis nok så mange gange, uden det hjælper barnet.

Vi har desuden igennem de aktionslæringsforløb (hvor aktiviteterne var lavet med udgangspunkt i kropsbevidsthed) vi har haft med John Willumsen, hvor vi har arbejdet med fortællinger og SIP analyse også blevet klogere på, at udsatte positioner oftere forekommer, end vi lige forestillede os. At hver gang vi laver en aktivitet, der eksempelvis handler om en kropslig udfoldelse, eller andet, vil der være børn, der kan føle sig udsatte, evt. fordi det er nyt, og de ikke ved, hvad det går ud på, ikke tør, ikke er trygge o. lign. Det, der er vigtigt er, at vi som voksne er bevidste om dette, og i hverdagen hele tiden er opmærksomme på, hvad der kan skabe udsatte positioner også, hvor vi ikke umiddelbart tænker de kan forekomme.

Vi oplever, at arbejdet og den fokus, vi har haft omkring sansestimulation og kropsbevidsthed, har ”tvunget” os til at være mere nærværende og tilstede sammen med børnene. Vi er deres rollemodeller, og børnene gør ikke det vi siger; Men gør det samme som vi gør. Så når vi eksempelvis laver stilletid/Mindfulness med børnene, så nytter det ikke, at de voksne løber rundt, men kræver, at de lægger/sætter sig sammen med børnene, og lader roen sænke sig. Udfordringen i vores travle hverdag kan dog være at give sig selv lov til at drosle ned sammen med børnene, slappe af og være til stede i en aktivitet/afslapningssituation, hvis der er travlhed med eksempelvis mange børn og få voksne pga. eksempelvis sygdom.

Vi har i skrivende stund netop startet op med at forsøge os med et screeningsredskab, hvor vi screener børnene for at blive endnu mere skarpe på at få øje på de børn, der kan have sansemotoriske udfordringer. Når vi har fundet frem til disse børn, skal vi i samarbejde med forældrene lave en øget indsats omkring sansestimulation.

Det kunne i denne sammenhæng være spændende at se om der er en sammenhæng mellem de røde krydser vi sætter i screeningen (der betyder, at barnet har en bestemt sansemæssig udfordring), og de børn, der har svært ved at deltage i fællesskabet.

Status pædagogiske læreplaner

Hvilke justeringer giver de pædagogiske erfaringer anledning til

Vi bliver mere og mere bevidste om vigtigheden af, at vi får sat sanseintegrationsarbejdet i struktur, så, at vi får sikret, at alle får både rum og plads til at arbejde fokuseret omkring det nye screeningsredskab vi lige er startet op med, og dermed lege de øvelser, der skal øves ekstra med mht. de børn, der kan have sansemæssige udfordringer.

Endvidere skal vi blive skarpere på, hvordan vi skaber inkluderende fællesskaber.

Vi skal have endnu mere fokus på indretningen i institutionen, og blive klogere på, hvordan vi skaber endnu mere fysiske rum til at arbejde med udgangspunkt i sansestimulering og inklusion.